

B.A [PART -I] [SEMESTER-II] [CBCS] EXAMINATION OCT, 2023

**Political Science
Paper II (DSC B-18)
Introduction to Indian Constitution
Sub Code-71277**

Day & Date-Monday, 06/11/2023

Time – 10.30 am to 12.30 pm

Total Marks- 50

INSTRUCTIONS- 1] All questions are compulsory.

2] Figures to the right indicate full marks.

Q1) Choose and write the correct alternative from the following: [10]

1) Which articles of the Constitution of India makes provision of fundamental rights?

a) Articles 12 to 35 b) Articles 12 to 25

c) Articles 12 to 20 d) Articles 10 to 25

2) Who wrote the Preamble of the Indian Constitution?

a) Dr. Rajendra Prasad b) Mahatma Gandhi

c) Pandit Nehru d) Dr. B.R. Ambedkar

3) Which Constitution of the following has great effect on the Preamble of Indian Constitution?

a) Constitution of America b) Constitution of England

c) Constitution of Japan d) Constitution of Canada

4) When was the Constitution of India implemented?

a) on Nov 26 1949 b) on 26 Jan 1949

c) on 26 Jan 1950 d) on 10 Nov 1949

5) What is the minimum age of a presidential candidate?

a) 25 b) 30 c) 35 d) 45

6) How many rights does the Indian Constitution currently have?

a) 6 b) 5 c) 4 d) 7

7).....is the minimum number of members required to start the proceedings of the Lok Sabha

a)55 b)25 c)45 d)65

8) Who has the power to appoint members to various committees of Lok Sabha?

a) President b) Prime Minister

c)cabinet d) Speaker of the Lok Sabha

9) The article 51-A of the Indian Constitution is about...

- a) basic duties b) basic rights c) guidelines d) president

10) How many days did the Constituent Assembly take to accomplish its work?

- a) 2 years 11 months & 18 days b) 2 years 10 months & 28 days
c) 1 year 12 months & 18 days d) 2 year 22 months & 18 days

Q2) Give the answers to the following questions: [20]

A) Explain the features of Indian Constitution.

or

Explain the powers of the President of India.

B) State the Fundamental Duties in the Constitution of India and explain their importance.

or

Explain the composition, powers and functions of the Supreme Court.

Q3) Write short notes on (Any four) [20]

- 1) Principle of Secularism in Indian Constitution
- 2) Importance of guiding principles
- 3) Right to constitutional remedies
- 4) Principle of collective responsibility of the Cabinet
- 5) Qualification of Supreme Court Judges

मराठी रूपांतर

प्र. १) पर्यायी उत्तरातून अचूक पर्याय निवडा व लिहा : [10]

१) राज्यघटनेतील कोणत्या कलमात मूलभूत हक्कांची तरतूद केली आहे?

- अ) कलम १२ ते ३५ ब) कलम १२ ते २५
क) कलम १२ ते २० ड) कलम १० ते २५

२) भारतीय राज्यघटनेचा सरनामा कोणी लिहला होता?

- अ) डॉ. राजेंद्रप्रसाद ब) म. गांधी क) पंडीत नेहरू ड) डॉ. बी. आर. आंबेडकर

३) भारताच्या राज्यघटनेच्या उद्देशपत्रिकेवर ----- प्रभाव दिसतो.

- अ) अमेरिकेची राज्यघटना ब) इंग्लंडची राज्यघटना
क) जापानची राज्यघटना ड) कॅनडाची राज्यघटना

- ४) भारतीय राज्यघटनेची अमलबजावणी कधी झाली?
- अ) नोव्हेंबर २६, १९४९ ब) जानेवारी २६, १९४९
क) जानेवारी २६, १९५० ड) नोव्हेंबर १०, १९४९
- ५) राष्ट्रपती पदाच्या उमेदवाराचे वय किमान किती वर्ष पूर्ण असावे लागते .
- अ) २५ ब) ३० क) ३५ ड) ४५
- ६) भारतीय राज्यघटनेत सद्या किती अधिकार आहेत?
- अ) ६ ब) ५ क) ४ ड) ७
- ७) लोकसभेचे कामकाज सुरु करण्यासाठी किमान किती सदस्य उपस्थित असणे आवश्यक असते?
- अ) ५५ ब) २५ क) ४५ ड) ६५
- ८) लोकसभेच्या विविध समित्यांवर सभासदांच्या नेमणुका करण्याचे अधिकार कोणास आहेत?
- अ) राष्ट्रपती ब) पंतप्रधान क) मंत्रीमंडळ ड) लोकसभेचे सभापती
- ९) भारतीय राज्यघटनेत कलम ५१ 'अ' कशा संबधी आहे.
- अ) मूलभूत कर्तव्ये ब) मूलभूत हक्क क) मार्गदर्शक तत्व ड) राष्ट्रपती
- १०) घटना समितीचे कामकाज किती दिवस चालले होते?
- अ) २ वर्ष ११ महिने १८ दिवस ब) २ वर्ष १० महिने २८ दिवस
क) १ वर्ष १२ महिने १८ दिवस ड) २ वर्ष २२ महिने १८ दिवस

प्र. २) पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[20]

- १) भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा .
किंवा
भारताच्या राष्ट्रपतींचे अधिकार स्पष्ट करा.
- २) भारतीय संविधानातील मूलभूत कर्तव्ये सांगून त्यांचे महत्व स्पष्ट करा .
किंवा
सर्वोच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

प्र. ३) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार):

[20]

- १) भारतीय संविधानातील धर्मनिरपेक्षतेचे तत्व
२) मार्गदर्शक तत्वांचे महत्व
३) घटनात्मक उपाययोजनांचा अधिकार
४) मंत्रीमंडळाचे सामुहिक जबाबदारीचे तत्व
५) सर्वोच्च न्यायालयाच्या नायाधीशांच्या पात्रता